

AKO NASTAVIŤ DOBRÉ ANTIDOPINGOVÉ RIADENIE?

■ ŽANETA CSÁDEROVÁ

SLOVAK
ANTI-DOPING
AGENCY

Ako riaditeľka národnej Antidopingovej agentúry Slovenskej republiky (SADA) si kladím túto otázku každý rok, keď začíname plánovať a stanovovať ciele do budúceho obdobia. I keď máme stále rovnaký rozpočet na naše úlohy, ktoré nám vyplývajú zo Zákona o športe, snažíme sa pracovať na kvalitatívnych zmenách v lepšom a efektívnejšom prístupe ohľadom antidopingového riadenia na Slovensku. Minulý rok sme dostali ponuku z medzinárodnej organizácie Play the Game zapojiť sa do pripravovaného projektu s názvom „Národný pozorovateľ antidopingového riadenia“ ako podporný partner. V prvom momente nás to potešilo, ale na druhej strane sme mali aj určité obavy a strach pred neznámym.

Cieľom projektu je vyvinúť súbor ukazovateľov, ktoré sa majú použiť na hodnotenie a porovnávanie riadenia v národných antidopingových organizáciách (ďalej len NADO) v členských štátoch EÚ. V rámci projektu sa uskutoční analýza vzťahov NADO s vládnyimi a športovými organizáciami s cieľom preskúmať funkčnú nezávislosť národných

antidopingových aktivít. Hlavným cieľom je zvýšiť transparentnosť a riadiť postupy v národných antidopingových organizáciách s cieľom pomôcť športovcom získať dôveru vo vnútroštátne systémy vytvorené na ochranu ich práv a vytvorenie podmienok pre šport bez dopingu. Projekt je financovaný cez ERASMUS + prostredníctvom Európskej komisie. Naplánovaný je na roky 2019 – 2020.

Prvé stretnutie sa uskutočnilo 11. – 12. februára 2019 v Kodani a musím priznať, že som z neho nadšená. Zúčastnili sa ho zástupcovia akademickej pôdy z Katolíckej univerzity v Lovani, Univerzity vo Varšave a Nemeckej športovej univerzity v Kolíne nad Rýnom. Ďalšími dôležitými partnermi sú zástupcovia športovcov z organizácií FairSport a EU Athletes. Za národné antidopingové agentúry (NADO) boli vybrané štáty Nemecko (NADA), Írsko, Poľsko (POLADA), Dánsko (ADD) a Slovensko (SADA). Na projekte bude spolupracovať aj Inštitút národných antidopingových organizácií (iNADO).

Organizácia Play the Game má za sebou niekoľko úspešných

projektov, ktoré sa zaoberali problematikou Good Governance, čiže koncepciami riadenia a spravovania verejných záležitostí. Ako prvé si vybrali hodnotenie medzinárodných športových federácií a neskôr sa pokúsili túto metodiku uplatniť aj pre národné športové zväzy vo vybraných krajinách. Kľúčovým aspektom celej metodiky bolo zadefinovanie samotného pojmu good governance. Aby partneri z výskumných akademických inštitúcií mohli analyzovať tento pojem, museli si stanoviť štyri riadiace dimenzie: transparentnosť, demokratický proces, vnútorná zodpovednosť a kontrola a spoločenská zodpovednosť. Bolo určených 274 jednoduchých indikátorov a 46 princípov riadenia. Na základe týchto merateľných ukazovateľov sa vyhodnotilo skóre, ktoré uvádzalo percentuálne postavenie hodnotených organizácií v oblasti riadenia a spravovania verejných záležitostí.

Podobná metodika je zvolená aj pri hodnotení vybraných antidopingových agentúr. Na prvom stretnutí sme charakterizovali a pomenovali hlavné kľúčové problémy antidopingových

agentúr z pohľadu uvedených štyroch riadiacich dimenzií. Medzi kľúčové problémy patrí zadefinovanie nezávislosti národných antidopingových agentúr. Nezávislosť môže byť zadefinovaná zákonom, problémom sa však javí financovanie. Otázka znie, ako zabezpečiť finančnú a dostatočnú nezávislosť NADO. Rovnako dôležité je zaistiť, aby nedochádzalo

ku konfliktu záujmov v oblasti riadenia. Zlepšiť vzájomnú spoluprácu medzi NADO a národnými športovými organizáciami (t.j. športovcami a športovými odborníkmi) a zabezpečiť demokratickú voľbu riaditeľa NADO. Do tohto dialógu vstupovali aj názory zástupcov športovcov.

Z uvedených poznatkov vyplýva, že nastavenie lepšej formy antidopingového riadenia nie je iba záležitosťou antidopingových organizácií, ale nemožno zabúdať na silnejúci vplyv športovcov pri tvorení športových politík.

Projekt je rozložený do viacerých fáz. V prvej fáze bude spracovaná literatúra ohľadom nastaveného projektu. Ďalšou úlohou bude vypracovanie jednoduchého dotazníka

Zástupcovia národných antidopingových agentúr

Sprava: Una MAY – riaditeľka pre spoluprácu a etiku v športe (ÍRSKO), Žaneta CSÁDEROVÁ – riaditeľka SADA, Michael ASK – riaditeľ ADD (Dánsko), Andrea GOTZMANN – riaditeľka NADA (Nemecko)

pre športovcov, ktorý bude zameraný na prácu antidopingových organizácií. Predpokladá sa zapojenie okolo 2 500 športovcov. Samozrejme sa budeme snažiť rozoslať tieto dotazníky aj slovenským športovcom. Na základe pripomienok z prvého stretnutia výskumní pracovníci pripravia škálu indikátorov a potrebných princípov v oblasti riadenia a spravovania verejných záležitostí pre antidopingové agentúry. V ďalšej fáze prebehne inventúra týchto výstupov a vypracuje sa Kód dobrého riadenia a spravovania verejných záležitostí s indikátormi. Poslednou fázou bude pilotná štúdia možného nastavenia, zdokonaľovania a porovnávania dobrého riadenia a spravovania verejných záležitostí pre antidopingové organizácie.

Veľkým prínosom je zapojenie výskumu, zdieľanie informácií a skúseností medzi národnými antidopingovými organizáciami a športovcami. Dôraz sa kladie na komunikáciu a vysvetľovanie stanovených antidopingových pravidiel a s tým súvisiacich procesov.

Musíme si uvedomiť, že pre veľké aj malé antidopingové organizácie platia rovnaké pravidlá, ale nie vždy majú tieto organizácie rovnakú podporu a podmienky na ich plnenie. Analýzou týchto rozdielov môžeme určiť maximálne možnosti a potreby pre každú národnú antidopingovú organizáciu s ohľadom na jej podporu. Ďalším prínosom uvedeného

projektu by mohli byť zistené výstupy pre národnú antidopingovú stratégiu, ktorú by mali spoločne budovať športové hnutie a verejné inštitúcie.

Taktiež môžeme konštatovať, že vnímať Antidopingovú agentúru SR ako jediný orgán, ktorý má chrániť čistých športovcov na Slovensku, nie je správne, ale postupnými krokmi bude potrebné smerovať k prerozdeleniu zodpovednosti za čistý šport na každého, kto aktívne pôsobí v športovom hnutí, ako sú športové organizácie alebo vzdelávacie inštitúcie v oblasti športu. Iba spoločnými silami môžeme prispieť k zachovaniu hodnôt, ktoré šport spoločnosti prináša.

Štúdie na medzinárodnej úrovni sú veľmi dôležité, avšak národnú kultúru športu každej krajiny neodrážajú, čo je dôležité pre nastavenie vlastných stratégií. Je možné, že na základe výsledkov tohto projektu nedosiahneme vysoké skóre v oblasti dobrého riadenia a spravovania verejných záležitostí. Dôležité však je, aby sme na zlepšovaní riadenia a nás spoločne pracovali.

Na záver by som chcela vyzdvihnúť spoluprácu s pánom docentom Milanom Sedliakom a Fakultou telesnej výchovy a športu UK. Ako autor prvej publikácie „Doping v športe“ významne prispel k rozvoju spolupráce medzi akademickou pôdou a SADA v oblasti vzdelávania a výchovy v boji proti dopingu v športe na Slovensku.

Tomáš **PAGÁČ** – odborný pracovník pre TUE a prevenciu SADA
Milán **SEDLIAK** – prodekan FTVŠ UK
Žaneta **CSÁDEROVÁ** – riaditeľka SADA